

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/17/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6816201396
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2016:6816201396.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: M. K., H.. XX.XX.XXXX, bytom Q. L. E., C. XX, E., zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: K. Z., H.. XX.XX.XXXX, C. E. XX a otca: B. K., H.. XX.XX.XXXX, C. Ú.N. E. - Š., za účasti Okresnej prokuratúry Revúca, o návrhu matky dieťaťa na zrušenie ochrannej výchovy takto

rozhodol:

- I. Súd návrh navrhovateľky **z a m i e t a**.
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania zo dňa 17.03.2016 sa matka maloletého dieťaťa žiadala o zrušenie ochrannej výchovy nad maloletým dieťaťom. Návrh odôvodnila tým, že ochranná výchova sa už vykonáva 2 roky, maloletý si plní riadne povinnú školskú dochádzku.

Riadne predvolaní otec maloletého dieťaťa sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' ospravedlnil a žiadal, aby súd pojednával v jeho neprítomnosti. Súd v súlade s § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v platnom znení (ďalej len O.s.p.) pojednával a rozhodol v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletého dieťaťa, vyjadrením sa kolízneho opatrovníka dieťaťa a prokurátora Okresnej prokuratúry Revúca, prečítaním listinných dôkazov, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 7P/15/2015, 7P/36/2015 a 3P/20/2014 a zistil nasledovný skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 3P/22/2014-41 zo dňa 07.07.2014 bola maloletému Dávidovi uložená ochranná výchova a maloletý bol umiestnený do Reedukačného centra Čerenčany od 01.09.2014. Ochranná výchova bola nariadená z dôvodu, že maloletý sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti a priestupkov, v tom čase nebol trestne zodpovedný. Maloletý požíval alkohol, udržiaval sexuálne vzťahy, zanedbával povinnú školskú dochádzku.

Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 7P/36/2015-20 zo dňa 20.07.2015 bolo zmenené zariadenie, v ktorom bol maloletý umiestnený a to na Reedukačné centrum Košice, Bankov 15.

Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 7P/15/2015-29 zo dňa 22.06.2015 bol zamietnutý návrh matky maloletého dieťaťa na zrušenie ochrannej výchovy, nakoľko rodinné prostredie dieťaťa ostalo nezmenené a účel ochrannej výchovy nebol naplnený.

Zo správ kolízneho opatrovníka súd zistil, že matka dieťaťa je nezamestnaná, je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie, jej príjmom je dávka v hmotnej núdzi. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody. V spoločnej domácnosti s matkou býva svokra a deti: syn Z., ktorý je nezamestnaný, syn A. navštevuje Základnú školu v Jelšave, dcéra D. Základnú školu v Gemerskej Vsi a deti U. B. B. Základnú školu v Kameňanoch. Matka s deťmi žije v schátralom dome bez príslušenstva, ktorý pozostáva z kuchyne a izby. Elektrina je zavedená, vykuruje sa tuhým palivom, vodu čerpajú zo studne. Matka s deťmi spí v izbe, svokra v kuchyni. Domácnosť je zariadená účelovým nábytkom a je udržiavaná na priemernej úrovni. Rodina s maloletým udržiava pravidelný kontakt telefonicky alebo prostredníctvom jeho návštev počas prázdnin a víkendov. Zrušenie ochrannej výchovy neodporúčajú, nakoľko maloletý sa dopúšťal trestnej a priestupkovej činnosti s kamarátmi z obce, neplnil si školskú dochádzku a matka nedokázala jeho výchovu zvládnuť. V súčasnosti je správanie maloletého bez problémov, maloletý je ale pod odborným vedením pedagogických pracovníkov reedukačného centra. Je však otáznе, aké by bolo výchovné pôsobenie matky, keď táto v minulosti nedokázala výchovu maloletého zvládnuť aj napriek jeho nízkemu veku. V súčasnosti matka nezvláda výchovu ostatných detí, u každého z nich sa vyskytuje záškoláctvo, u niektorých protispoločenská činnosť. Deti zanedbávajú povinnú školskú dochádzku, nad výchovou maloletého Jána bol určený dohľad, výchovné opatrenie neplní účel, preto podali na súd návrh na uloženie ďalšieho výchovného opatrenia. Rizikovým faktorom pre maloletého M. je okrem rodinného prostredia aj prostredie obce Kameňany, kde pretrváva výrazná kriminalita. Kolízny opatrovník dieťaťa odporúča ponechať ochrannú výchovu.

Z lustrácií a vyžiadaných správ súd zistil, že voči maloletému Dávidovi nie je od uloženia ochrannej výchovy vedené žiadne trestné stíhanie, nebol riešený ani pre spáchanie priestupku.

Otec maloletého je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody. Matka dieťaťa bola v minulosti odsúdená za trestný čin ohrozovanie mravnej výchovy mládeže (konanie tunajšieho súdu 1T/85/2014). Bolo voči nej vznesené obvinenie pre zanedbávanie povinnej výživy (ČVS: ORP-165/RS-RS-2016), trestné stíhanie bolo zastavené. U žiadneho z rodičov dieťaťa neboli zistené od roku 2012 žiadne priestupky.

Súd zistil, pokiaľ ide o súrodencov maloletého M. a ich protispoločenskú činnosť v období od uloženia ochrannej výchovy maloletému M., nasledovné: u brata maloletého M. B. K., H.. XX.XX.XXXX nebola zistená protispoločenská činnosť, brat maloletého M. Z. K., nar. 28.11.1996 bol uznaný vinným zo spáchanie trestného činu porušovania domovej slobody vo veci tunajšieho súdu 1T/56/2015 a voči bratovi maloletého M. A. K., H.. XX.XX.XXXX sú vedené dve trestné stíhanie a to za spáchanie trestného činu porušovanie domovej slobody (ČVS: ORP-101/VYS-RA-2016 a ČVS: ORP-110/VYS-RA-2016), tieto trestné konania zatiaľ nie sú ukončené.

Zo správ Reedukačného centra v Košiciach bolo zistené, že maloletý bol prijatý do ich zariadenia dňa 02.09.2015. Počas pobytu bol zaradený do Odborného učilišťa učebného odboru poľnohospodárska výroba - záhradníctvo, v školskom roku 2015/2016 je žiakom 1. ročníka. V triede sa adaptoval, nevyvoláva konflikty medzi spolužiakmi, rešpektuje pokyny vyučujúcich. Viackrát bol hodnotený ako najlepší žiak v triede. Chodieval na prázdniny a víkendové pobyty, z ktorých sa vracal načas. Adaptácia maloletého v zariadení bola v prvých týždňoch bezproblémová, rešpektoval pokyny. Takmer celý mesiac odolával vplyvu problémových chlapcov, ktorí opakovane utekali. Potom zlyhal, ušiel zo športového turnaja, do zariadenia sa vrátil, výchovné opatrenie, ktoré mu bolo uložené akceptoval. Iný útek u neho nezaznamenali. Jedenkrát sa vyskytla v jeho správaní verbálna agresivita voči vychovávateľke, vinu si priznal a ospravedlnil sa. Dávidova osobnosť je formovaná prostredím, z ktorého pochádza. Ťažko prežíval odchod otca do väzby, čo uvádzal ako dôvod svojho predchádzajúceho konania doma. Jeho osobnosť možno charakterizovať ako emocionálne labilnú. Snaží sa chovať zodpovedne, aj keď nie vždy mu to vyjde. V komunikácii je otvorený, dokáže zaujať postoj. V záťažových situáciách koná impulzívne a emotívne. Konfliktom sa snaží vyhýbať. Ak má motiváciu a chce niečo dosiahnuť, všetko úsilie podriadi svojmu cieľu. Maloletý je priateľskej povahy, v kolektíve nekonfliktný. Má tendenciu zastávať sa slabších, obhajovať aj ich priestupky, ale po intervencii dospelých dokáže zaujať objektívne stanovisko. S rodičmi má dobrý vzťah, matku rešpektuje, otec mu chýba, jeho uväznenie vníma ako veľkú krivdu, s ktorou sa ťažko vyrovnával. Uvedomil si, že tým, ako sa choval, otcovi nepomôže. Všetko úsilie vynaložil na to, aby mohol tráviť prázdniny a víkendy doma, čo sa mu i darilo. Prevýchovný proces maloletého Dávida je úspešný, dodržiava stanovené pravidlá, Dávid má potenciál, aby žil v prirodzenom prostredí, preto odporúčajú zrušenie ochrannej výchovy. I keď je možnosť regresu v prostredí, z ktorého pochádza, doma má vytvorené potrebné rodinné zázemie.

Zo správy Obce Kameňany bolo zistené, že otec detí je vo výkone trestu odňatia slobody, matka žije v spoločnej domácnosti so šiestimi deťmi v rodinnom dome, ktorý nie je udržiavaný. O deti sa stará v rámci možností, na verejnosti sa správa slušne. Pre nepravidelnú školskú dochádzku troch detí poberá rodinné prídavky obec.

Matka dieťaťa na pojednávaniach uviedla, že žiada o zrušenie ochrannnej výchovy, nakoľko maloletý Dávid je už 20 mesiacov v ochrannnej výchove. Spáchal trestné činy, nebol ešte trestne zodpovedný, teda dostal ochrannú výchovu. Tá sa ale už vykonáva 20 mesiacov a ona si všimla, že sa maloletý zmenil, je poslušný. Preto by chcela, aby bol maloletý už doma. Keď sa vráti domov, je spokojný, nerobí žiadne výtržnosti ani krádeže. Chcela by, aby pokračoval v štúdiu v Tornali. Maloletý už za ten čas pochopil, že nemôže sa takto chovať. Ona mu nemôže zakázať, aby sa stretával s kamarátmi, je už veľký, ale postará sa o to, aby chodil do školy. Všetko záleží len na ňom. Maloletý nechce byť celé 4 roky v zariadení, chcel by aj chodiť načierno na brigády. Takto by mohol aj vypomáhať rodine. Vedela, že musí urobiť doma zmeny, nepodarilo sa jej ale zabezpečiť, aby maloletý Ján nepáchal trestnú činnosť. Pokiaľ ide o záškoláctvo detí, ona sa snažila, deti nosila k autobusu, ale maloletý Ján jej niekedy ušiel.

Kolízny opatrovník na pojednávaniach uviedol, že žiadajú, aby súd návrh zamietol. Maloletý sa v reedukačnom centre správa dobre, jeho proces prevýchovy prebieha dobre. Maloletý ale nemá jasnú predstavu o budúcnosti, nevie či pôjde niekam pracovať alebo bude pokračovať v štúdiu. Je možné, že už by v štúdiu nepokračoval. Je otázne výchovné pôsobenie matky, ktorá nezvláda výchovu maloletých detí. U detí sa vyskytuje záškoláctvo a aj protispoločenská činnosť. Poukazuje tiež na negatívne prostredie obce Kameňany, kde je výrazná kriminalita. Jednak rodinné prostredie, ale aj prostredie obce, nie je zárukou riadnej výchovy maloletého Dávida a nebude mať pozitívny vplyv na jeho správanie.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca na pojednávaní uviedol, že sa pripája k vyjadreniu kolízneho opatrovníka. Je otázne, do akého prostredia by sa v prípade zrušenia ochrannnej výchovy maloletý vrátil. Rodina je, dá sa povedať, rozpadnutá, otec je vo výkone trestu odňatia slobody. Vhodnejšie a viac prospešné pre maloletého bude, ak by ostal v ochrannnej výchove v zariadení a tak pokračoval v procese reedukácie. Z týchto dôvodov navrhuje návrh zamietnuť.

Podľa § 105 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona v platnom znení (ďalej len Trestný zákon) ak spáchala osoba, ktorá dovŕšila dvanásť rok svojho veku a je mladšia ako štrnásť rokov, niektorý čin, za ktorý tento zákon dovoľuje uložiť trest odňatia slobody na doživotie, súd jej uloží v občianskoprávnom konaní ochrannú výchovu aj na návrh prokurátora; súd tak môže urobiť aj vtedy, keď je to potrebné na zabezpečenie riadnej výchovy osoby mladšej ako štrnásť rokov, ktorá spáchala čin, ktorý by inak bol trestným činom alebo osoby mladšej ako pätnásť rokov, ktorá spáchala trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201.

Podľa § 103 ods. 2 Trestného zákona ochranná výchova potrvá, kým to vyžaduje jej účel, najdlhšie však do dovŕšenia osemnásteho roku veku mladistvého; ak to vyžaduje záujem mladistvého, môže ju súd predĺžiť do dovŕšenia jeho devätnásteho roku.

Ochrannú výchovu možno uložiť maloletému dieťaťu i v občianskom súdnom konaní za podmienok podľa § 105 Trestného zákona. Táto trvá, kým to vyžaduje účel ochrannej výchovy, najdlhšie do plnoletosti dieťaťa. Výnimočne možno ochrannú výchovu predĺžiť až do 19 roku dieťaťa. V zmysle § 97 Trestného zákona je účelom ochranného opatrenia u mladistvého kladne ovplyvniť duševný, mravný a sociálny vývoj mladistvého so zreteľom na dosiahnutý stupeň jeho rozumového a mravného vývoja, na jeho osobné vlastnosti, rodinnú výchovu a prostredie, z ktorého pochádza, a tým mladistvého zároveň chrániť pred škodlivými vplyvmi a spoločnosť pred páchaním trestnej činnosti. Ak účel ochrannej výchovy bol dosiahnutý a jej potreba nie je daná, môže súd ochrannú výchovu uloženú v občianskom súdnom konaní zrušiť.

Ochranná výchova bola maloletému M.i uložená podľa druhej časti vety § 105 Trestného zákona za bodkočiarkou, teda z dôvodu, že to bolo potrebné na zabezpečenie riadnej výchovy maloletého, ktorý spáchal činy, ktoré by inak boli trestnými činmi, okrem iného i trestný čin sexuálneho zneužívania podľa § 201 Trestného zákonníka. Ochranná výchova je vykonávaná od 01.09.2014, v súčasnosti v Reedukačnom centre Košice, Bankov 15. Súd v súvislosti s návrhom na zrušenie ochrannej výchovy musí skúmať všetky okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na splnenie účelu ochrannej výchovy, ktorým je

kladné ovplyvnenie vývoja maloletého, jeho ochrana pred škodlivými vplyvmi a ochrana spoločnosti pred páchaním trestnej činnosti, pričom sa berú do úvahy mnohé okolnosti ako osobné vlastnosti maloletého, jeho stupeň rozumového a mravného vývoja, rodinná výchova a prostredie, z ktorého pochádza. V danej veci pri zhodnotení všetkých relevantných okolností nemožno konštatovať splnenie účelu ochrannej výchovy.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že prevýchovný proces maloletého Dávida je úspešný, správanie maloletého sa zlepšilo, od uloženia ochrannej výchovy sa nedopúšťa trestnej ani priestupkovej činnosti a aj jeho správanie v zariadení, kde je umiestnený a v škole je hodnotené kladne. V minulosti sa vyskytli i negatívne okolnosti (útek, verbálna agresivita), ale už dávnejšie a tie sa viac už neopakovali. Zo správania maloletého možno vyvodiť, že proces jeho prevýchovy je úspešný. Prostredie, do ktorého by sa maloletý v prípade zrušenia ochrannej výchovy vrátil, však za súčasnej situácie neumožňuje zrušenie ochrannej výchovy a pri nezmenenom rodinnom prostredí nemožno konštatovať dosiahnutie účelu ochrannej výchovy. V rodine maloletého sa i naďalej vyskytujú negatívne vplyvy, od ktorých je potrebné maloletého chrániť. Otec dieťaťa je vo výkone trestu odňatia slobody a výchova detí je na matke. Tá výchovu detí nezvláda, napriek tomu, že má snahu situáciu riešiť, deti ju nerešpektujú a i napriek jej pôsobeniu zanedbávajú školskú dochádzku. Matka však predovšetkým nedokáže zabezpečiť, aby deti nepáchali trestnú a priestupkovú činnosť. Za týchto okolností nemožno predpokladať, že by matka výchovu maloletého Dávida zvládala, keď tomu tak v minulosti nebolo a ani v súčasnosti nezvláda výchovu ostatných detí. Navyše vzhľadom na osobnosť maloletého a jeho povahové črty popísané v správe reedukačného centra je dôvodná obava, že by bez dôsledného výchovného pôsobenia zmenil svoje správanie a opäť by sa mohol dopustiť protispoločenskej činnosti. Vzhľadom na súčasnú situáciu v rodine maloletého Dávida preto nie je možné ochrannú výchovu zrušiť.

Vzhľadom na uvedené súd návrh matky maloletého dieťaťa na zrušenie ochrannej výchovy zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že účastníci nemajú právo na ich náhradu, nakoľko konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.